

Tammelan seurakunta

Talousarvio 2026

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

Sisällys

I	Yleisperustelut	2
1	Yleiskatsaus	2
1.1	Yleinen talouden kehitys	4
1.2	Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus	4
1.3	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	6
1.4	Seurakunnan painopistealueet vuonna 2026	7
1.5	Henkilöstö	8
1.6	Talousarvion rakenne	10
1.7	Talousarvion sitovuus	10
II	Käyttötalousosa	12
2	Perustelut	12
2.1	Hallinto (pl 1)	12
2.2	Seurakunnallinen toiminta (pl 2)	15
	Jumalanpalveluselämä 201	16
	Hautaan siunaaminen (202)	17
	Muut kirkolliset toimitukset (203)	18
	Muut seurakuntatilaisuudet (205)	19
	Tiedotus ja viestintä (210)	20
	Musiikki (220)	21
	Varhaiskasvatus (231)	22
	Rippikoulu (235)	23
	Nuorisotyö (236)	24
	Aikuistyö (204)	25
	Diakonia (241)	26
	Perheneuvonta (242)	27
	Lähetys (260)	28
	Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta (270)	29
2.2	Hautaustoimi (pl 4)	30
2.3	Kiinteistötoimi (pl 5)	32
III	Tuloslaskelmaosa	34
1.1	Perustelut	34
1.2	Tuloslaskelmat	35
IV	Investointiosa	36
4.1	Perustelut	36
4.2	Investointiosa hankkeittain	36
V	Rahoitusosa	37
VI	Yhteenvetotaulukko	38
VII	Hautainhoitorahasto	39

I Yleisperustelut

1 Yleiskatsaus

Tavoitteena tavallinen ja turvallinen arki

Vuotta 2025 on valtaosin leimannut kirkon korjaus- ja muutostyöt. Kun kirkko saatiin kesällä takaisin käyttöön, käynnistyi loppukesästä Tammelassa toinen, valtakunnallistakin mediahuomiota saanut hanke: muumiotutkimus. Kolmantena seurakuntatyöhön normaalista poikkeavaa lisäänsä on tuonut tammikuussa käynnistynyt piispantarkastusprosessi. Näiden prosessien takia olemme eläneet seurakunnassamme normaalista poikkeavaa aikaa, joten yleis-tavoitteeksi vuodelle 2026 voi hyvinkin ottaa otsikossa olevan paluun normaaliin ja tavalliseen seurakuntatyön arkeen.

Seurakuntamme edellinen strategia kaipaa uudelleen miettimistä ja päivittämistä. Kuluneen vuoden aikana läpieletyn piispantarkastusprosessin yhtenä hedelmänä on koottu aineksia uuteen strategiaan, jonka valmistelu on vielä tätä kirjoitettaessa kesken. Sen yhdeksi kantavaksi teemaksi on tarkoitus nostaa tällä hetkellä ajankohtainen turvallisuus nimenomaan siitä näkökulmasta, miten seurakunnassamme voidaan olla vahvistamassa tammelalaisten turvallisuuden tunnetta.

*

Vuoden alusta edessämme on rovastikunnallisesti uusi aika. Vanha Tammelan rovastikunta, johon viimeksi ovat kuuluneet Tammelan lisäksi Forssan, Jokioisten, Humppilan ja Ypäjän seurakunnat, lakkaa olemasta viiden seurakunnan kokonaisuutena jo pelkästään syystä, että Jokioinen, Humppila ja Ypäjä muodostavat alkuvuodesta yhteisen Jokiläänin seurakunnan. Kolmen seurakunnan rovastikunta olisi liian pieni, jos se on ollut sitä jo viiden seurakunnan kokonaisuutena. Tammelan rovastikunta liittyykin yhteen Hämeenlinnan rovastikunnan kanssa, ja näin vuoden alusta aloittaa toimintansa uusi Kanta-Hämeen rovastikunta. Selvästi suuremmassa yksikössä on hyvät puolensa, mutta täällä Lounais-Hämeen kulmalla tarvitaan edelleenkin tämän talousalueen seurakuntien kesken omaa keskinäistä yhteistyötä, joka nousee nimenomaan lounaishämäläisten seurakuntien identiteetistä ja tarpeista.

Seurakuntatyön kannalta tuleva vuosi on tarkoitus olla paljolti entisen ja totutun toiminnan kehittämistä, vakiinnuttamista ja vahvistamista. Muutosten keskellä tarvitaan juuri nyt rauhoittumista ja rauhoittamista. Tammelassa on lähtökohtaisesti kokoisekseen seurakunnaksi verrattain monipuolisesti tarjolla erilaista toimintaa. Totutteleminen edelleen jumalanpalveluselämässä ja jossain määrin kirkollisissa toimituksissakin uusittuun kirkkotilaan. Nuorisotyö vakiinnuttaa paikkaansa Pappilan yläkerrassa ja varhaiskasvatus Vanhalla kirjastolla. Diakoniatyöntekijät vastaanottoineen ovat löytäneet paikkansa seurakuntatoimistolta. Luottamus-henkilöiden ratkaistavaksi tulee päättää seurakuntakodin ja Kaitalammin leirikeskuksen koh-taloista, mutta tulevaksi vuodeksi kumpaankaan tilaan ei ole suunniteltu toimintaa.

Kahtena taakse jääneenä vuotena rippikouluikäluokat ovat olleet poikkeuksellisen suuria. Tulevana vuonna ikäluokka on resursseihin nähden maksimin tuntumassa, mutta lähempänä kuitenkin tammelalaista normaalia. Ensi kesänä on tarkoitus pitää kaksi rippikoululeiriä, jotka molemmat järjestetään näillä näkymin Eerikkilässä.

**

Elämme ajassa, jossa entisen kaltainen tulevaisuuden ennustaminen on käynyt yhä vaikeammaksi. Neljättä vuotta jatkuva sota Ukrainassa, Lähi-idän levottomuudet, yleinen sotaan ja kriisiaikoihin valmistavan puheen lisääntyminen niin Suomessa kuin Euroopassa sekä lisäksi erilaiset kansalliset talouteen ja väestöpohjaan liittyvät haasteet ja muutokset lisäävät ihmisten turvattomuuden tunnetta tavalla, jota emme ole nähneet pitkiin aikoihin, osa meistä ei koskaan elämänsä aikana. Tähän kaikkeen ja ennen muuta henkisen kriisinsietokyvyn vahvistamiseen omalla alueellamme meidän on hengellisenä toimijana, seurakuntana, pyrittävä parhaan kykymme mukaan vastaamaan.

Tavoittelemamme turvallisuus ei ole katteetonta haihattelua, vaan se nousee Raamatusta sekä siitä Jeesukseen Kristukseen liittyvästä sovituksen ja lunastuksen vapauttavasta rauhan-sanomasta, joka itsessään voi antaa kokonaisvaltaisen turvallisuuden. Tammelassa ja sen seurakunnassa on eletty ennenkin vaikeina ja huolta aiheuttaneina aikoina. Myös noina aikoina apua on tarjonnut kristilliseen uskoon kuuluva toivon sanoma ja arvopohja.

Vanhan testamentin profeetta Jesajan kirjan aikojen takaa sopii ajankohtaisesti meillekin: ”Sinun tulevat päiväsi hän turvaa, hetkestä hetkeen, hänellä on varattuna apua yllin kyllin, viisautta ja tietoa”. – Jes. 33:6

Juha Koivulahti
kirkkoherra

1.1 Yleinen talouden kehitys

Talouden nykytila on kuluvana vuonna ollut epävarma. Talouden käännettä parempaan on ennustettu jo pitkään, mutta käänteen ajankohta on siirtynyt jatkuvasti eteenpäin. Tällä on ollut suoria vaikutuksia talouskasvuun, palkkasumman muutokseen ja verokertymiin. Kesän ennusteet ennakoivat kuluvalle vuodelle 0,5–1 prosentin talouskasvua, mutta uusimmassa Suomen pankin ennusteessa ([12.9.2025](#)) kasvun arvioidaan jäävän 0,3 prosenttiin. Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli 0,5 % elokuussa 2025. Inflaation ennustetaan pysyvän lähellä 2 prosentin tavoitetta vuonna 2026.

Suomen talouskasvun ennustetaan vahvistuvan vähitellen vuodesta 2026 alkaen, mutta työmarkkinatilanne jatkuu vaikeana. Työttömyysasteen ennustetaan vuonna 2026 olevan 9 prosentin luokkaa. Pitkäaikaistyöttömyys uhkaa nousta hyvin korkeaksi. Työvoiman määrä kasvaa maahanmuuton lisääntyessä ja yhä useamman ikääntyvän osallistuessa työvoimaan. Työvoiman kasvu johtaa siihen, että työttömien määrän ennakoidaan laskevan vain hitaasti lähi-vuosina. ([TEM, 20.05.2025](#))

Bruttokansantuote kasvaa elo- ja syyskuisten ennusteiden mukaan vuonna 2026 noin 0,5–2 prosenttia.

1.2 Seurakuntatalouksien talouden kehitys

Vuonna 2024 kirkollisveroa tilitettiin yhteensä 1,055 miljardia euroa. Kirkollisveron määrä kasvoi 19,9 miljoonalla eurolla (+1,9 %) vuodesta 2023. Vuodesta 2022 vuoteen 2023 tuotto kasvoi 105,2 miljoonalla eurolla (+11,3 %). Kirkollisveron määrä on nyt kasvanut kuutena peräkkäisenä vuonna, mitä ennen kirkollisveron tuotto aleni kolmena vuonna peräkkäin – rahanarvon muutos huomioiden neljänä vuonna.

Verotulot kasvoivat 206 seurakuntataloudessa (84 %) ja vähenivät 40 seurakuntataloudessa (16 %). Edellisenä vuonna kirkollisveron tuotto kasvoi 239 seurakuntataloudella (97 %) ja väheni ainoastaan 8 seurakuntataloudella (3 %). Vuodeksi 2024 kirkollisveroprosenttia korotti seitsemän ja laski kaksi seurakuntataloutta.

Vuodelle 2025 on ennustettu jälleen merkittävää kirkollisverotulojen kasvua. Kasvu on seurausta hallituksen julkisen talouden sopeuttamistoimenpiteistä, joilla se pyrkii lisäämään kuntien verotuloja. Näiden toimien sivuseurauksena myös kirkollisveron tuotto paranee, koska kirkollisvero määräytyy saman veropohjan perusteella kuin kunnallisvero. FCG:n toukokuusen ennusteen mukaan verotulot nousisivat koko kirkon tasolla noin 6,7 % vuonna 2025 ja 1,7 % vuonna 2026.

1.3 Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus

Tammelan seurakunnan taloudellinen tilanne on toistaiseksi vakaa. Tilikauden tulos oli 44 000 euroa positiivinen vuonna 2024 (95 000 euroa, 2023). Kuluvana vuonna 2025 arvioidaan pysyttävän niin ikään niukasti talousarviotaarissa. Verotulojen kehitys ei ollut ennusteen mukainen vuonna 2025. Lokakuussa verotuloja on kertynyt 1,3 miljoonaa, koko vuoden arvio 1,6 miljoonaa.

Vuodelle 2026 Tammelan seurakunta tekee alijäämäisen talousarvion, koska poistoja lisää 2025 valmistunut kirkon remontti ja uusi poistosuunnitelma.

Merkittävää seurakunnan talouden kehitykselle on päätökset seurakuntakodista ja leirikeskuksesta. Molemmat kiinteistöt ovat poissa käytöstä sisäilmaongelmien takia, kunnes rakennusten jatkosta päätetään.

Valtion rahoitus

Hallitus on esittämässä, että evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää määrärahaa leikataan kertaluonteisesti 9,8 miljoonalla eurolla sekä vuonna 2026 että vuonna 2027. Valtionrahoituksen määräksi vuodelle 2026 esitetään 96 041 000 euroa. Kirkon keskusrahaston talousarviossa esitetään, että seurakunnille suoraan jaettava summa olisi 85 160 900 euroa.

Kirkolliskokous muutti valtion rahoituksen jakoperusteita marraskuussa 2024. Valtion rahoitusta seurakunnille jaettaessa käytetään jatkossa mallia, jonka painokertoimet menevät siten, että 15 prosenttia seurakuntataloudelle jaettavasta summasta perustuu seurakuntatalouden kulttuuriperintöindeksiin suhteelliseen osuuteen, 15 prosenttia seurakuntatalouden edellisen vuoden vahvistettuun väkilukuun, 35 prosenttia seurakuntatalouden alueella kuolleiden määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon suhteelliseen osuuteen ja 35 prosenttia seurakuntatalouden alueelle haudattujen ihmisten määrän 5 vuoden liukuvaan keskiarvoon. Vuodet 2025 ja 2026 ovat siirtymävuosia, jolloin puolet seurakunnille jaettavasta rahoituksesta jaetaan aiemman euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaan ja puolet uuden jakoperusteen mukaan.

Kirkkohallitus on ohjeistanut yleiskirjeessään 33/2024, että valtion rahoituksen leikkaus tulee kattaa hautaustoimen maksuja korottamalla, koska kirkollisverotuottoja ei tule käyttää hautaustoimen kulujen kattamiseen. Tammelan seurakunnassa hautaustoimen maksuja ja kustannusten kohdistamista tarkastellaan vuosittain, jotta päästään tilanteeseen, missä hautaustoimen kulut katetaan laskennallisesti valtion rahoituksella ja hautaustoimen maksutuotoilla.

Valtion rahoitusta lakisääteisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin Tammelan seurakunta sai kuluvana vuonna 18 500 euroa.

Kriisiytyvän seurakunnan mittarit

Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa Tammelan seurakunnan tilanne on vakaa. Talouden mittareista tilinpäätöksessä 2024 toteutui maksuvalmius, joka heikentyi kolmena vuonna peräkkäin ollen kuitenkin vielä 153 (alaraja alle 90 päivää). Rahavarojen riittävyys laskee myös vuonna 2025. Mittava kirkon peruskorjaus on vaatinut seurakunnan varoja.

Seurakunnan toiminnassa ja hallinnossa ei ole ilmennyt merkittäviä puutteita. Seurakunnassa toimitettiin 2025 piispantarkastus, johon liittyi myös hallinnon ja talouden tarkastus.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	TP 2024	Toimenpiteet tilantee korjaamiseksi/arvio KULUVA VUOSI	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio TALOUSARVIO 2026
1. Tilikauden tulos on ilman kertaluonteisia eriä negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi	Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on 44 332 euroa ylijäämäinen.	Tilikauden tulos on alijäämäinen (kirkon investointi rahoitetaan edellisten tilikausien ylijäämästä)	Tilikauden tulos on alijäämäinen)
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä -luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelein osoittaa ilman kertaluonteisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 2 160 192 euroa.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää euroa.	Taseen edellisten tilikausien ylijäämä vähenee.
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on 153 päivää.	Maksuvalmius on yli 90 päivää.	Maksuvalmius on yli 90 päivää.
4. Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista nousi vuodesta 2023, mutta edeltävät kolme vuotta olivat laskevia.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista ei kasva.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista ei kasva.

Tammelan seurakunta ei muodosta konsernia.

1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yleiset ja paikalliset kehitysnäkymät

Tammelan kunnan asukasluku oli 5 834 (31.12.2024). Väestö vanhenee, eläkeläisten määrä kasvaa ja syntyvyys on kääntynyt laskuun.

Tammelan seurakunnan jäsenmäärä oli 4 551 (31.12.2024). Jäsenennusteen mukaan jäsenmäärä on 4 013 vuonna 2030. Jäsenmäärän laskuun vaikuttaa jäsenistön ikääntyminen ja alueen muuttotappio. Kirkkoon kuulumisaste on Tammelassa vielä varsin korkea verrattuna kokonaiskirkkoon ollen noin 78 % (31.12.2024)

Vuosimuutos vuodesta 2024 vuoteen 2030 (kirkontilastot.fi).

Vuosi	Yhteensä	Muutos henk.	Muutos %	Kirkkoon kuulu- vuus %
2025	4 453	-110	-2,4	77,8
2026	4 360	-203	-4,5	76,8
2027	4 268	-300	-6,6	75,6
2028	4 181	-391	-8,6	74,4
2029	4 094	-472	-10,3	73,2
2030	4 013	-554	-12,1	72,1

Verotuloarvio

Kirkkohallituksen FCG:ltä tilaaman syksyn verotuloennusteen mukaan vuonna 2026 verotuloja ennustetaan koko kirkon tasolla kertyvän 1,1 miljardia euroa ja kasvun vuodesta 2025 olevan noin 1,7 prosenttia. Verotulojen arvioitiin Tammelassa kasvavan vuonna 2025 noin 4,8 prosenttia. Arvioituun kasvuun vaikuttaa merkittävästi hallituksen julkisen talouden sopeutustoimina tekemät lakimuutokset.

Kirkkovaltuusto päätti vuoden 2026 kirkollisveroprosentiksi 1,7. Verotulokertymään vaikuttavat monet tekijät kuten talouden yleinen kehitys, työllisyystilanne, seurakunnan jäsenten ansio- ja eläketulojen määrä sekä seurakunnan tuloveroprosentti.

1.5 Seurakunnan painopistealueet vuonna 2026

Tammelan seurakunnan missio, visio ja strategia

Tammelan seurakunnan uutta strategiaa valmisteltiin piispantarkastusprosessin aikana. Strategia hyväksyttäneen ennen talousarviovuoden alkua. Valmisteluissa nousi vahvasti esille turvallisuuden vahvistaminen.

Hiilineutraali kirkko 2030-strategia ja ympäristöasiat

Kirkon tavoitteena on olla toiminnassaan hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kirkon seurakuntien tarpeisiin räätälöity ympäristöjärjestelmä Kirkon ympäristödiplomi on työkalu, jonka avulla toteutetaan kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteita. Tavoitteena on, että kaikilla seurakunnilla on ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä. Tammelan seurakunnassa tavoitteeseen ei päästy, mutta ympäristötyöryhmä on valmistellut asiaa pitkälti ja diplomia päästään hakemaan vuonna 2026

Kiinteistöjen hiilidioksidipäästöjä vähennetään luopumalla tarpeettomista tiloista kiinteistöstrategiamme mukaisesti. Kirkon, Pappilan ja Seurakuntatoimiston käyttöastetta on lisätty. Kirkon kesäkuussa 2025 valmistuneen remontin tavoitteena oli toiminnallisuuden lisääminen ja kirkkotila on palvellutkin erilaisten tapahtumien tilana. Talousarviovuonna 2026 tullaan tekemään ratkaisut sisäilmaongelmaisten ja matalan käyttöasteen tiloista; seurakuntakodista ja leirikeskuksesta. Suosimme etätöitä silloin kun se toiminnan kannalta on mahdollista. Noudatamme seurakunnille laadittuja vastuullisen sijoittamisen ohjeita. Panostamme ympäristökasvatukseen suunnitelman mukaan.

Arviot seurakunnan kiinteistöjen kehityksestä sekä kiinteistöjen tulevista investointitarpeista kiinteistöstrategian mukaisesti

Seurakunnassamme on käytössä Basis-järjestelmän rakennus- ja kiinteistörekisteri, jossa rakennusten, kiinteistöjen sekä arvoesineiden perustiedot ovat yhteisessä tietokannassa.

Talousarviovuonna 2026 tullaan tekemään ratkaisut sisäilmaongelmaisten ja matalan käyttöasteen tiloista; seurakuntakodista ja leirikeskuksesta. Kiinteistöstrategiaan on kirjattu, että seurakuntakodista luovutaan ja leirikeskus selvitetään.

Seurakunnan toimintaan suunnitellut muutokset

Tammelan rovastikunta lakkaa vuoteen 2025. Tammelan rovastikunta ja Hämeenlinnan rovastikunta muodostavat 1.1.2026 Kanta-Hämeen rovastikunnan. Vakiintunutta Tammelan rovastikunnallista yhteistyötä tullaan varmasti jatkamaan lähiseurakuntien kanssa ja lisäksi laajentunut rovastikunta tuo uusia yhteistyömahdollisuuksia. Suuria muutoksia kuten seurakuntaliitoksia ei ole vireillä.

Riskien hallinta

Arvioitaessa seurakunnan toiminnan tulevaa kehitystä on tärkeää tunnistaa mahdolliset seurakunnan strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit.

Vuonna 2026 aikana parannetaan kiinteistöjen turvallisuutta päivittämällä kiinteistöjen pelastussuunnitelmat. Pelastussuunnitelmassa on tarkoitus huomioida myös kulttuurihistoriallisesti arvokas kirkollinen esineistö.

1.6 Henkilöstö

Seurakunnassa vakituisessa työsuhteessa oli 16 henkilöä. Työsuhteista kolme oli osa-aikaisia ja kaksi tarvittaessa töihin kutsuttavia. Tarvittaessa töihin kutsuttavat (toimistotyöntekijä ja suntio) eivät työskennelleet vuoden aikana, ja heidän työsuhteensa päättyivät 10/2025. Yksi pappi oli virkavapaalla koko vuoden, ja hänen virkasuhteensa päättyi 20.12.2025. Määräaikaisissa työsuhteissa vuoden aikana työskenteli 13 henkilöä, hautausmaatyöntekijöinä 11 ja toimistotyöntekijänä 2)

HENKILÖSTÖ TYÖALOITTAIN	2025
Seurakuntapapisto	3
Kirkkomuusikot	1
Diakoniatyöntekijät	2
Nuorisotyöntekijät	1
Varhaiskasvatuksen työntekijät	1
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	3
Hautausmaatyöntekijät	3
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	2
YHTEENSÄ	16

Erillistä henkilöstösuunnitelmaa ei ole laadittu, koska henkilöstön määrä on alle 20.

Henkilöstön työterveyshuollosta on toistaiseksi voimassa oleva sopimus Terveystalo Oy:n kanssa.

	2024	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-677 315,67	-636 907,48	-589 611,00
Eläkekulut	-135 113,31	-125 935,66	-118 967,70
Muut henkilösivukulut	-13 457,20	-17 134,06	-16 729,11
Saadut henkilöstökorvaukset	11 453,25	32 490,28	8 285,17
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	-0,06	796,75	1 651,87
YHTEENSÄ	-814 432,99	-746 690,17	-715 370,77
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-11 395,55	-16 409,14	-8 899,24
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	-4 592,76	-2 534,14	-4 017,50
Työterveyshuolto	-10 384,40	-19 615,76	-11 794,76
YHTEENSÄ	-26 372,71	-38 559,04	-24 711,50

Työssä jaksamiseen (liikunta- ja kulttuurisetelit) budjetoidaan kaikille taloussuunnitteluvuosille 200 euroa/työntekijä. Taloussuunnitelmakaudelle on sen lisäksi varattu vuosittainen määräraha, 2 000 euroa, kahta vuosittaista työntekijöiden työyhteisöpäivää varten.

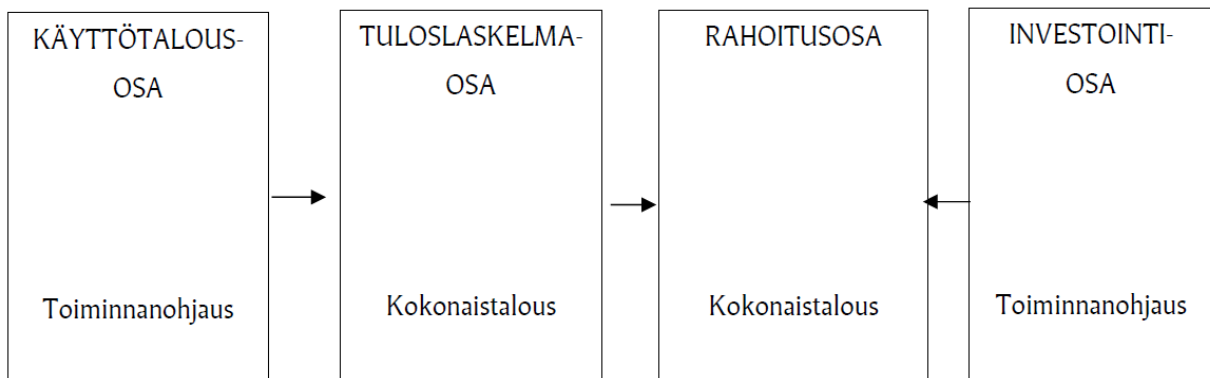
1.7 Talousarvion rakenne

Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakunnalle on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta. Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion sekä vähintään kolmea vuotta koskevan toiminta- ja taloussuunnitelman. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustelusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2.3)

Talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, rahoitusosasta ja investointiosasta. Käyttötalous- ja investointiosat osoittavat, mihin seurakuntatalous kohdistaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosat osoittavat, miten seurakuntatalouden taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakuntatalous toimintansa rahoittaa.

Käyttötalous muodostuu pääluokista, joita ovat hallinto, seurakunnallinen toiminta, hautaus-toimi ja kiinteistötoimi. Pääluokat koostuvat tehtäväalueista, jotka puolestaan muodostuvat yhdestä tai useammasta tulosityksiköstä/kustannuspaikasta.

Kuva. Seurakuntatalouden talousarvion osat ja niiden liittyminen toisiinsa.

1.8 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus merkitsee sitä, että määrärahaa ei saa käyttää muihin kuin kirkkovaltuuston/yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 6:2).

Määräraha on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle antama, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle asettama tulotavoite. Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot pääsääntöisesti bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista.

Määrärahat ja tuloarviot voivat kuitenkin olla sitovia bruttositovuuden sijasta myös nettona, jolloin esim. tehtäväalueen toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on sitova.

Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion käyttötalousosassa tehtäväaluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet ja muut toiminnan tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sillä tasolla, jolla talousarvio on sitova kirkkovaltuustoon nähden.

Tammelan seurakunnan talousarvion sitovuustasot

Tammelan seurakunnan talousarvion käyttötalousosan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso (toimintakate 1) ja kirkkoneuvostoon nähden tehtäväaluetaso. Investointiosa on hankekohtaisesti sitova. Talousarvion sisäiset erät ja laskennalliset erät eivät ole sitovia eriä.

II Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa on esitetty Tammelan seurakunnan tehtäväaluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot pääluokkatasolla. Käyttötalousosa on sitova kirkkovaltuustoon nähden pääluokkatasolla (toimintakate 1). Sitova taso/rivi on taulukoissa merkitty tummennetulla taustavärillä.

Käyttötalousosassa ei ole esitetty sisäisiä eikä laskennallisia eriä.

2 Perustelut

Koko seurakuntatalous:

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	63 874,04	50 600,00	51 400,00	51 600,00	51 600,00
Toimintakulut	-1 526 568,40	-1 543 950,00	-1 544 000,00	-1 574 550,00	-1 523 550,00
TOIMINTAKATE	-1 462 694,36	-1 493 350,00	-1 492 600,00	-1 522 950,00	-1 471 950,00

2.1 Hallinto (pl 1)

Seurakunnan hallintoa hoitavat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto, johtokunnat sekä seurakunnan viranhaltijat (KL 3 luku 4 §). Hallinnon tehtävänä on johtaa, valvoa ja ohjata seurakunnan toimintaa ja taloutta.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
1 - Hallinto					
Toimintatuotot	4 034,60	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
Toimintakulut	-279 015,93	-337 000,00	-345 000,00	-323 050,00	-324 450,00
TOIMINTAKATE	-274 981,33	-333 000,00	-341 000,00	-319 050,00	-320 450,00

Hallintoelimet (101)

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Seurakunnan päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto ja johtokunnat.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Talousarviovuonna syksyllä järjestetään seurakuntavaalit, jossa valitaan Tammelan kirkkovaltuuston 19 kirkkovaltuutettua. Uusi valtuustokausi alkaa 2027. Uusien valtuutettujen kouluttaminen ja perehdyttäminen seurakuntahallintoon suunnittelukaudella Yhteistyö viranhaltijoiden kanssa on aktiivista ja luontevaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Seurakuntavaalien onnistunut toteutus	Ehdokkaiden määrä ja äänestysprosentti verrattuna edellisiin	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Seurakuntavaaliehdokkaiden aktivointi.

Taloushallinto ja henkilöstöhallinto (105)

Taloushallinnon tehtävä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtäväaloille kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistöjen hoito ja isännöinti sekä toimistopalvelut. Kuluja ovat IT-tukipalveluiden maksuosuus, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) maksut ja toimintavakuutusmaksut.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut, TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit.

Yleishallinnon tehtävä (seurakuntatoimisto) on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimitotehtävien hoitaminen. Tehtäväalueen kuluja ovat yleiset hallinnolliset menot ja Katrina-varausohjelman käyttömenot.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Taloushallinnon henkilöresurssien vakauttaminen sekä Kipan lisäksi ulkoisten palvelujen hankinta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Basis-järjestelmän tiedot on päivitetty.		Kyllä/ei
2. Edistämme työhyvinvointia ja työssäjaksamista.	Kaksi työhyvinvointiin keskittävää päivää on järjestetty.	Kyllä/ei
3. Arkistosuunnitelma on päivitetty		Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Seurakuntatoimistossa on ollut useita henkilövaihdoja sekä pitkiä virka- ja työvapauksia. Seurakuntasihteerin palattua opintovapaalta työntekijätilanne pyritään vakiinnuttamaan. Ma. toimistosihteerin palkkaamiseen puoleksi vuodeksi on talousarviossa varauduttu.

Kirkonkirjojenpito (107)

Seurakunta ostaa palvelut Tampereen aluekeskusrekisteriltä, joka huolehtii seurakunnan jäsenten väestökirjanpitoon liittyvistä tehtävistä.

Kirkonkirjojenpito jakautuu vuoden alusta kahteen tulossyksikköön: jäsenkirjanpito (106) ja väestökirjanpito (107), joille kirkonkirjojenpidolle budjetoidut tullaan kirjaamaan. Kipa ei ehdi talousarvion valmistumiseen mennessä luoda seurakunnille uusia tulossyksiköitä. Seurakunta kirjaa tulossyksiköille vain aluekeskusrekisterin jaon mukaan yhteistyökorvauksen.

Kirkkoherranvirasto (108)

Yleishallinnon tehtävä (seurakuntatoimisto) on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen. Tehtäväalueen kuluja ovat yleiset hallinnolliset menot ja Katrina-varausohjelman käyttömenot.

2.2 Seurakunnallinen toiminta (pl 2)

Seurakunta toteuttaa kirkon tehtävää huolehtimalla jumalanpalvelusten pitämisestä, sakramenttien toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä ja muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä (KL 3 luku 1 §).

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
2 - Seurakunnallinen toiminta					
Toimintatuotot	13 874,32	6 500,00	8 400,00	7 600,00	7 600,00
Toimintakulut	-700 368,10	-718 700,00	-748 900,00	-772 700,00	-782 200,00
TOIMINTAKATE	-686 493,78	-712 200,00	-740 500,00	-765 100,00	-774 600,00

Jumalanpalveluselämä 201

Jumalanpalvelus (messu) on seurakunnan hengellisen elämän keskus. Jumalanpalveluselämän tarkoituksena on vahvistaa siihen osallistuvia sanalla, rukousyhteydellä ja ehtoollisen sakramentilla sekä tarjota paikka yhteyden, osallisuuden ja turvallisuuden kokemiselle. Eri-tyyppisin jumalanpalveluksin seurakunta pyrkii tavoittamaan ihmisiä mahdollisimman monipuolisesti. Jumalanpalveluselämä voi avata seurakuntalaisille myös luontevan mahdollisuuden vapaaehtoistyöhön.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Jumalanpalveluselämän kehittäminen ja vakiinnuttaminen muutos- ja korjaustöissä uusitus- ja Tammelan kirkossa sekä kouluttamalla uusia ja entisiä messuavustajia jumalanpalveluksen eri tehtäviin erityisesti uusitus- ja kirkkotilassa. Jatketaan edelleen noin kerran kuukaudessa Kirkko kylässä -messuja Tammelan kylätaloilla ja Torron kappelilla sekä erityismessuja kirkossa ja muualla Tammelassa (mm. Saaren kansanpuistossa ja Saarnakivellä). Messuista erityiseksi kehittämiskohteeksi otetaan Mikaelin messut ja perhekirjat erityisenä tavoitteena näiden jumalanpalvelusten houkuttelevuuden ja osallistujamäärien lisääminen. Lapsiperheiden kirkkohetkiä kehitetään yhä toiminnallisemmiksi ja osallistavammiksi sekä lisätään toimintapisteitä ja ruokailua tai brunssia kirkkohetken ympärille.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Jumalanpalveluselämän kehittäminen ja vakiinnuttaminen korjatussa kirkkotilassa messuavustajia rekrytoimalla ja kouluttamalla.	Messuavustajakoulutuksen toteutuminen uusille ja entisille messuavustajille.	
2. Kirkko kylässä- ja muiden erityismessujen toteutuminen jumalanpalvelussuunnitelman mukaan.	Kalenterivuoden aikana yksi Kk-messu tai erityismessu kuukaudessa.	
3. Mikaelin messujen ja perhekirkojen kehittämisen toiminnallisemmaksi.	Tilaisuuksien osallistujamäärät.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Kirkossa tehty korjaus- ja muutostyöt tarjoavat hyvän mahdollisuuden kehittää jumalanpalveluselämää uusitus- ja kirkkotilassa. Tämä luo tarpeen myös järjestää messuavustajakoulutus uusille ja entisille avustajille. Haasteena on edelleen työikäisten ja perheiden osallisuuden lisääminen seurakunnan jumalanpalveluselämässä. Keskeisenä ei kuitenkaan tule pitää muuttoa, vaan että esillä on uskoa ja turvallisuuden tunnetta synnyttävä evankeliumi Kristuksesta.

Hautaan siunaaminen (202)

Hautaan siunaaminen on yksi keskeisiä seurakunnan perustoimintoja. Siunausten hyvällä hoitamisella seurakunnan työntekijät osoittavat arvostavansa edesmenneiden elämää vielä senkin jälkeen, kun he ovat edesmenneitä. Hautauksissa kohdataan vuosittain paljon niitä ihmisiä, jotka eivät muuten osallistu seurakunnan tai ylipäänsä kirkon toimintaan. Kun ihmiset etääntyvät yhä enemmän kristillisestä arvopohjasta, siunaustoimitus muistotilaisuuksineen tarjoaa mahdollisuuden tuoda esille kristillistä iankaikkisen elämän toivoa.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Siunaustoimitusten ja muistotilaisuuksien hyvä hoitaminen niin, että omaiset ovat kokemuksensa perusteella tulleet yksilöllisesti kohdatuiksi, saaneet seurakunnasta tarvitsemansa tuen ja lisäksi kokeneet, että seurakunnan työntekijät suhtautuvat arvostavasti heidän edesmenneisiin omaisiinsa. Tarvitaan sellaista jälkihoidollista surutyötoimintoa, joka ei kohtuuttomasti kuormita työntekijää, mutta joka tarjoisi surijoille työvälineitä ja vertaiskokemuksen. Tarpeen olisi jälkiyhteydenotto ainakin niissä tapauksissa, joissa työntekijä on kokenut, että surutyö on ollut omaiselle erityisen raskas.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Omaisten mahdollisimman kiireetön kohtaaminen etenkin toimituskeskusteluissa.	Omaisilta saatu palaute.	
2. Yhden vertaistukea ja surutyötä edistävän toimintamuodon tai yksittäistilaisuuden kehittäminen.	Toteutunut toiminta tai tilaisuus.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Vuoden 2025 alusta seurakunnassa on ollut kaksi pappia, mikä on tarkoittanut toimitusten selvää lisääntymistä pappia kohden, kun varsinkaan siunaustoimitusten määrät eivät vähene samassa suhteessa paikkakunnan väkimäärän kanssa. Sijaispappien tarve ja rooli kasvaa tässä tilanteessa. Tilannetta auttaa se, että sijaispappireservissä on kaksi pitkän työuran tehnyttä ja kokenutta seurakuntapappia.

Muut kirkolliset toimitukset (203)

Muut kirkolliset toimitukset, kasteet, konfirmaatiot, avioliittoon vihkimiset ja siunaamiset sekä kodin siunaamiset, ovat osa seurakunnan jumalanpalveluselämää. Niiden kautta seurakunta on mukana toimituksiin kokoontuvien ihmisten ja seurakuntalaisten elämän tärkeissä taitekohdissa. Kirkollisten toimitusten tehtävänä on välittää tilaisuuksiin osallistuville Jumalan armoa ja kokemus Jumalan turvaa tuovasta läsnäolosta.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Toimitusten avulla pyritään vahvistamaan osallistujien hengellistä elämää ja yhteyden kokemista sekä aktivoida heitä hakeutumaan seurakuntayhteyteen ja seurakunnan toimintaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Pyritään erityisesti kaste keskustelujen yhteydessä ja itse tilaisuuksissa kutsua perheitä mukaan jumalanpalveluselämään ja varhaiskasvatuksen tilaisuuksiin.	Kasteperheiden osallistuminen mm. perhekerkkoihin ja varhaiskasvatuksen toimintaan.	
2. Kodinsiunausten esillä pitäminen kasteiden ja avioliittoon vihkimisten/siunaamisten yhteydessä.	Lisääntyneet kodinsiunaukset.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Haasteena on löytää keinoja, joilla varsinkin nuoria aikuisia ja perheitä saadaan mukaan seurakunnan muuhun toimintaan kirkollisten toimitusten jälkeen.

Muut seurakuntatilaisuudet (205)

Muita seurakuntatilaisuuksia ovat mm. kinkerit, evankeliointiin kuuluvat tilaisuudet (esim. Sanan ja rukouksen -illat), tempaukset, hartaushetket, raamatunopetustilaisuudet, seurat sekä erilaiset alueelliset ja valtakunnalliset tilaisuudet. Tammelassa muita seurakuntatilaisuuksia ovat myös seurakunnan mukanaolo Hakkapeliitta-tapahtumassa Mustialan alueella elokuun alussa sekä Mikaelin tapahtuma kirkon ympäristössä mikkelinpäivää edeltävänä perjantai-iltana syys-lokakuun vaihteessa.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Jatketaan säännölliseksi muodostuneiden Sanan ja rukouksen iltojen pitämistä kirkossa, Torron kappelilla sekä mahdollisesti myös kylätaloilla. Toteutetaan vuoden aikana yksi ulkopuolisen tahon pitämä lyhyt raamatunopetussarja. Kehitetään edelleen seurakunnan toimintaa, telttakirkkoa ja pappilaa Hakkapeliitta-tapahtumassa sekä toimintaa Mikaelin tapahtumassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Säännölliset Sanan ja rukouksen -illat sekä niissä toimivien vapaaehtoisten lisääminen.	Toteutuneet illat ja niihin saadut vapaaehtoiset.	
2. Raamatunopetussarja kerran toimintavuoden aikana.	Opetussarjan toteutuminen ja siihen osallistuneet.	
3. Hakkapeliitta- ja Mikaelin-tapahtumien toiminnan edelleen kehittäminen.	Palaute ja kävijämäärät.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat

Seurakunnan toimitiloista muiden seurakuntatilaisuuksien käytössä ovat kirkko, Pappila ja Wanha Kirjasto. Seurakuntakoti on toistaiseksi poissa tilaresursseista.

Tiedotus ja viestintä (210)

Tiedotustoiminnan tarkoituksena on tuoda seurakunnan tilaisuuksia koskeva informaatio mahdollisimman hyvin seurakuntalaisten ulottuville. Lisäksi tiedotustoiminta pyrkii mainoksilla, syksyn ja kevään kausiesitteillä, tiedotteilla ja sähköisellä viestinnällä olemaan näkyvillä eri medioissa sekä herättämään kiinnostusta seurakunnan toimintaa kohtaan. Viestinnän kulmakiviä ovat kuitenkin edelleen henkilökohtainen kutsu ja paikallismedian hyödyntäminen.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Jatketaan nykyisten tiedotus- ja viestintäkanavien kehittämistä ja olemassa olevien kanavien hyödyntämistä. Vakiinnutetaan viestintätyöryhmän toimintaa ja koulutetaan vanhoja ja uusia työntekijöitä tiedotuksen ja viestinnän tehtävässä ja perehdytetään eri kanavien ja ohjelmistojen käyttöön. Pyritään saamaan aikaan viestinnän vuosikello.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Viestintätyöryhmän toiminnan vakiinnuttaminen ja työntekijöiden kouluttaminen eri kanavien käyttöön.	Työryhmän säännölliset kokoukset ja työntekijöiden koulutuskerat.	

Musiikki (220)

Musiikkityön tehtävänä on kutsua musiikin keinoin ihmisiä seurakuntayhteyteen. Musiikkityö tukee muita työaloja palvelullaan ja luo yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa paikallista musiikin harrastamista. Työmuoto tarjoaa musiikin ammattilaisille mahdollisuuden esiintymisiin.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Urkujen peruskorjaus on merkittävin vuoden 2026 painopiste musiikkityössä ja se luo nostetta, jonka oikea-aikainen hyödyntäminen on tärkeää koko seurakunnan näkyvyyden kannalta tulevan vuoden aikana. Bänditilan tuominen tutuksi seutukunnan soittavalle nuorisolle, ja aikuisillekin, on toinen painopiste.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1.Urkujen peruskorjauksen valmistuminen	Urkujen peruskorjaus onnistuu tavoitteiden mukaisesti.	
2.Urkujen ja urkumusiikin näkyvyyden lisääminen	Järjestetään urkukonsertti & soitinesittely peruskorjauksen valmistuttua sekä suunnitellaan musiikkiopiston opettajien kanssa yhteinen urkupäivä klaveerioppilaille.	
3. Tietoisuuden lisääminen bänditilasta	Viestitään bänditilasta kohderyhmille ja saadaan tilaan käyttäjiä.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Urkujen peruskorjaus on suuri taloudellinen panostus ja seutukunnallisesti merkittävä kulttuuriteko. Tammelan soitin on ainoa historiallinen soitin alueella (rakennusvuosi 1850), mistä syystä sen vaaliminen on erityisen tärkeää. Urkukonsertin keinoin on tavoitteena viestiä seurakuntalaisille tehdyistä restauroivista muutoksista urkujen sointiin ja kertoa uruista instrumenttina. Konserttiin on toiveissa saada urkurakentamon asiantuntija kanttorin haastateltavaksi sekä konserttiurkuri soittamaan musiikkinäytteitä eri tyyleillä ja äänikerroilla. Toinen tapa lisätä tietoisuutta on musiikkiopistolle ehdotus yhteistyöksi siten, että järjestetään urkupäivä, jolloin oppilaat voivat tulla halutessaan tutustumaan kanttorin johdolla soittimen mahdollisuuksiin ja harjoittelemaan omia kappaleitaan uruilla. Kolmas keino tietoisuuden lisäämiseen on kontaktoida seutukunnan viestimiä (Forssan Lehti, Forssa-TV) asiassa jo peruskorjauksen alkaessa. Ekaluokkalaiset ja rippikoululaiset ovat päässeet tutustumaan soittimeen yleensä vuosittain osana seurakunnan jatkuvaa toimintaa ja koko yleisö on puolestaan päässyt soittamaan Mikaelin tapahtumassa.

Bänditila saatiin valmiiksi syyskuussa 2025. Vuoden 2026 aikana on tavoitteena saada tilaan toistuvia käyttäjiä, jotta erityisesti nuoret löytäisivät mahdollisuuden yhteismusisointiin ja reitin seurakunnan musiikki- ja nuorisotyön pariin tätä kautta. Tämä vaatii aktiivista ja toistuvaa viestintää asiassa erityisesti koulujen, isokoulutuksen sekä rippikoulutyön, musiikkityön bänditoiminnan ja somen kautta.

Varhaiskasvatus (231)

Seurakunnan varhaiskasvatus toteuttaa tavoitteellista kristillistä varhaiskasvatusta ja kaste-opetusta sekä tukee perheitä kasvatustyössä. Lisäksi seurakunnan varhaiskasvatus jatkaa mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä kunnan varhaiskasvatuksen ja kolmannen sektorin kanssa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on vakiinnuttaa kasvanut ja onnistunut päiväkerho- sekä perhekerhotyö. Syksystä 2026 varhaiskasvatuksessa on työntekijäresurssina mahdollisesti lapsi- ja perhetyön oppisopimusopiskelija.

Pyrkimyksenä on ylläpitää rovastikunnallista varhaiskasvatus- ja perhetyön yhteistyötä ja tehdä perheille suunnattuja tapahtumia rovastikunnallisesti yhdessä. Tavoitteena on ylläpitää ja syventää Tammelan kunnan ja kolmannen sektorin kanssa vuonna 2025 virinnyttä hyvää yhteistyötä ja järjestää yhdessä tapahtumia. Teuron pyhäkoulutoimintaa tuetaan ja turvataan sen jatkuminen.

Pyrkimyksenä on, että diakoniatyön virka siihen liittyvine nuoriso- ja perhediakonian painopisteineen tukee monipuolisemmin lapsiperheitä. Tavoitteena on myös kehittää perheille suunnattua diakonista toimintaa.

Kirkon ympäristödiplomiin liittyen kasvatustyöntekijä toimii seurakunnan ympäristökasvatussuunnitelman koordinoijana ja liikunta-agenttina. Tehtäväkuvaan kuuluu liikunnan esillä pitäminen ja sen mahdollistaminen ja liikunnan lisääminen eri tapahtumissa.

Seurakunnassa on taideartesaaniohjaaja opiskelijana kesään 2026 saakka, mikä mahdollistaa laajemmin kädentaitojen tekemisen eri-ikäisille eri tapahtumissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Olemassa olevan säännöllisen toiminnan, päiväkerhojen ja perhekerhojen jatkuminen.	Päivä- ja perhekerhoissa osallistujia määrät/ uudet kävijät	
2. Järjestää ja kehittää perheille suunnattuja tapahtumia.	Tapahtumien toteutuminen ja kävijämäärät	
3. Liikunta-agenttitoiminnan ja perheliikunnan kehittäminen	Toteutuneet tapahtumat ja kävijämäärät	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Toiminnan laajentumisen myötä haasteena voi olla työntekijäresurssien riittävyys niissä tapauksissa, kun työntekijä on sairaana tai koulutuksessa.

Palkkakulut kasvavat lapsityön oppisopimusopiskelijan palkkauksen myötä syksyllä 2026. Samoin palveluiden ostoissa ja aine- ja tarvikekuluissa on pientä kasvua.

Rippikoulu (235)

Rippikoulu on evankelis-luterilaisen kirkon kasteopetusta. Rippikoulu tarjoaa nuorille mahdollisuuden pohtia elämään ja uskoon liittyviä kysymyksiä yhdessä ohjaajien ja ikätovereiden kanssa. Rippikoulua jäsentää Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017. Sen mukaisesti rippikoulu rakentuu aihepiireistä: usko, yhteys, turvallisuus, pyhyys, ilo, osallisuus ja vastuunkanto.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on, että rippikoulun suosio säilyy nuorten keskuudessa edelleen ja usko syntyisi ja kasvaisi nuorten sydämissä riparimatkan aikana sekä toisi turvaa elämään. Tavoitteena on, että rippikoulu innostaisi nuoria mukaan seurakunnan nuorten toimintaan, löytämään paikkansa ja ryhtymään isoseksi.

Rippikouluryhmien ryhmänmuodostukseen keskitytään ennakkotapaamisissa ja tarkoitus on lisätä nuorten yhteyttä, osallisuutta ja ryhmäytymistä ennen leirijaksoa. Tavoitteena on taata turvallinen rippileiri jokaiselle nuorelle. Lisäksi jokainen nuori ja heidän huoltajansa kohdataan henkilökohtaisesti ennen leirijaksoa.

Lisävaihtoehtona rippikoulussa on tavoitteellisesti urheileville nuorille Eerikkilä Sportti -ryhmä, joka järjestetään yhteistyössä Sportfinin kanssa. Etukäteistapaamiset toteutuvat seurakunnassa ja leiriviikon hoitaa Sportfini.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Järjestetään rippikoulut.	Rippikoulut järjestetty	Kyllä / ei
2. Palautteen antaminen rippikoulun jälkeen muutetaan sähköiseksi.	Toteutuminen	Kyllä /ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Vuonna 2026 rippikouluikäluokka on kooltaan pienempi kuin vuonna 2025. Näin ollen voidaan järjestää kaksi omaa leirimuotoista ryhmää. Sportfinin Sportti-leirin toivotaan keventävän leirimuotoisten ryhmien osallistujamääriä ja houkuttelevan urheilevia nuoria. Työntekijäresurssit ovat haasteena kesän leirityössä, joten kesäteologin rekrytointi on tarpeen. Leirikeskuksen sisäilman ongelmien takia toimivan leiripaikan löytämisen muualta voi aiheuttaa haasteita. Leirit järjestetään Eerikkilässä, mikä lisää palvelujen ostoja, mutta vähentää ulkoistettuja tarjoilukuluja.

Nuorisotyö (236)

Nuorisotyö tukee lasten ja nuoren kristillistä kasvua sekä kehitystä itseänsä ja muita arvostavaksi sekä toiset huomioon ottavaksi itsenäiseksi ihmiseksi. Nuorisotyö antaa mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa seurakunnan toimintaan.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on perustaa uusi nuorten vaikuttajaryhmä (Navi). Uutena tapahtumana järjestetään keväällä nuorten veisujen lauluilta ja syksyllä nuortentapahtuma, jossa on tarjolla gospelmusiikkia ja hengellinen puhuja. Nuorteniltoja kehitetään enemmän osallistaviksi, ja ne suunnataan kaikille yläkoululaisille. Nuorisotyön toimipaikkana on Pappilan yläkerta.

Hiihtolomalla järjestetään alakoululaisten päiväleiri. Alakoululaisten kesäleirit ja syysleirit järjestetään. Letkun vanhalla koululla toimii alakoululaisten kerho.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Nuorten vaikuttajaryhmä aktiiviseksi toimijaksi	Enemmän nuoria sitoutuu Navi ryhmään ja ryhmä kokoontuu säännöllisesti	Kyllä / ei
2. Saada nuoria mukaan seurakuntaan musiikin ja tapahtumien avulla	Nuoret osallistuvat nuorisotyön tapahtumiin	Kyllä /ei
3. Järjestetään lasten kesä- ja syysleirit sekä isosleirit	Leirit pidetty	Kyllä / ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Tavoitteena on saada Nuorten vaikuttajaryhmä aktiiviseksi toimijaksi vastuuryhmissä ja osallistumaan myös kirkkovaltuuston kokouksiin. Nuorille tarjotaan mahdollisuutta ottaa osaa valtakunnallisiin Navi-tapaamisiin. Mikäli muodostuu vaikeaksi löytää seurakunnan leirikeskuksen korvaavaa leirintopaikka, se voi olla vähentämässä lapsille ja nuorille suunnattua leirityötä. Pappilan uusi tila mahdollistaa työn kehittämisen. Haasteita aiheuttaa nuorten ajankäyttö sekä se, miten vetovoimaisena he kokevat kristillisen sanoman. Myös työntekijäresurssit haastavat toiminnan.

Aikuistyö (204)

Aikuistyön tehtävänä on järjestää hengellistä elämää ja yhteyttä seurakuntaan vahvistavaa säännöllistä ryhmätoimintaa aikuisille. Aikuistyötä ovat mm. raamattu-, rukous-, teema- ja aikuiskasvatuspiirit ja aikuistyön puitteissa toteutetut retket, seurakuntamatkat, leirit, harrasterhot, parisuhdekurssit sekä hiljaisuuden rettiitit.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on toteuttaa sellaista "matalan kynnyksen" toimintaa, jonka kohderyhmänä on nuoret aikuiset ja työikäiset sekä suunnitella ja toteuttaa toiminta yhdessä heidän kanssaan. Pyrkimyksenä on myös tarjota aikuisväestölle suunnattua, kristinuskon tietämystä syventävää opetusta ja ryhmätoimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Matalan kynnyksen seurakuntatilaisuus, jolla tavoitetaan erityisesti nuoria aikuisia ja työikäisiä (konsertti tms.).	Toteutunut tilaisuus, osallistuneet ja sitoutuminen.	
2. Kirkkovaellus Portaasta Tammelan kirkolle.	Toteutuneet vaellus ja osallistujamäärä.	
3. Yhteyksien vahvistaminen Tammelassa toimiviin raamattu- ja rukouspiireihin.	Työntekijöiden satunnaiset vierailut piireissä.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Nuoria aikuisia ja työikäisiä tavoittavan tilaisuuden ja toiminnan onnistunut suunnittelu ja toteutus edellyttää taloudellista panostusta, hyvää mainostusta ja vapaaehtoisresursseja.

Diakonia (241)

Diakoniatyön tehtäviin kuuluu perinteisen diakoniatyön lisäksi mm. päiväpiirit, diakonia-lähetyspiirit, perhekerho, retket, perheiden tapahtumat, Kanta-Hämeen Hehu-toiminta, Palveleva puhelin, vammaistyö ja mielenterveystyö, diakoniatilaisuudet, diakoniatyön ruoka-avustukset sekä muut taloudelliset avustukset. Tärkeinä työmuotoina ovat asiakasvastaanotot diakoniatoimistolla sekä kotikäynnit.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Diakoniatyön ensimmäisenä painopisteenä on määritellä ns. palvelutakuu eli päivien määrä, jonka puitteissa keskusteluajan varmuudella saa. Keskusteluavun tarve on viime vuosien aikana lisääntynyt ja seurakuntalaisille koetaan tärkeäksi välittää tieto siitä, missä ajassa keskusteluapua on varmuudella saatavissa.

Uutena painopisteenä on ympäristökasvatus ja ympäristötietoisuuden lisääminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Diakoniatyössä keskusteluun pääsee 7 arkipäivän sisällä.	7 päivän tavoite on saavutettu.	Kyllä/ei
2. Diakoniatyön kerhoissa ja tapahtumissa pidetään esillä ympäristötietoisuuden lisäämistä.	Kerran kaudessa järjestetään ympäristöteemalla painotettu kokoontuminen.	Kyllä/ei
3. Järjestetään kaksi retkeä vuoden aikana. Keväällä Vivamoon, syksyllä muualle.	Osallistujamäärä	kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Ajanvarausvastaanotto tai kotikäynti asiakkaan luokse pyritään toteuttamaan seitsemän arkipäivän kuluessa. Aikaa varataan 1-1½ tuntia/asiakas. Kotikäyntityö varsinkin iäkkäiden asiakkaiden luona on tärkeä diakoniatyön työmuoto.

Vuoden 2026 aikana pyritään vakauttamaan kahden diakonian viran mallia toimivaksi kokonaisuudeksi. Säilytetään hyvä ja toimiva yhteistyö ja verkostoituminen julkisen sektorin toimijoiden kanssa.

Haasteena on diakoniatyön varastotilat; kierrätys on olennainen osa ympäristötietoisuutta ja esimerkiksi lahjoitusvaatteiden vastaanottaminen edellyttää varastotilaa.

Hehu-toiminta ja Palvelevan puhelimen työnohjauksellinen ryhmä vaativat henkilöresurssia.

Perheneuvonta (242)

Perheneuvonnan tehtävänä on tarjota seurakunnan toimialueella asuvalle henkilölle henkilökohtaista neuvottelu- ja keskusteluapua perhe-elämän vaikeuksiin ja elämän kriisitilanteisiin.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen päättäessä sopimuksen perheneuvonnasta alueen seurakuntien kanssa, Forssan, Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän seurakunnat ovat keskenään muodostaneet uuden sopimuksen 1.1.2025 alkaen. Kun vuoden alusta 2026 syntyy Jokiläänin seurakunta, sopijakumppaneita on kolme: Forssa, Jokilääni ja Tammela.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Turvata perheneuvonnan jatko Lounais-Hämeen seurakuntien alueella entisin resurssein.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Perheneuvon kulut ovat Tammelalle n. 20.000 euroa.

Palveleva puhelin (244)

Seurakunnalle kuuluva osuus palvelevan puhelimen kuluista. Seurakunta on siirtynyt 1.1.2025 Järvenpään johtamaan Palvelevaan puhelimeen.

Sairaalasielunhoito (243)

Sairaalasielunhoito -toiminta. Jokainen sairaalasielunhoidon kuluihin osallistuva seurakunta ilmoittaa taloustilastossa vain oman osuutensa.

Lähetys (260)

Lähetystyön luonteeseen kuuluu meneminen sinne, missä Kristusta ei vielä tai ei enää tunneta. Tammelan seurakunta osallistuu Kristuksen kirkolle antaman maailmanlaajuisen lähetystehtävän toteuttamiseen. Työala järjestää mm. lähetystilaisuuksia ja kokoaa lähetystyön tukemiseen tarkoitettuja ryhmiä sekä täyttää lähetysjärjestöjen kanssa solmittujen nimikko- ja kannatussopimusten velvoitteet. Nimikkolähetit tai -kohteiden edustajat vierailevat seurakunnassa kertomassa työstään ja järjestön toiminnasta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on saada vuoden aikana järjestettyä jokaisen Tammelan seurakunnan tukeman lähetysjärjestön kanssa yksi tilaisuus, jossa järjestö, tuettu työmuoto tai nimikkolähetit on tavalla tai toisella esillä. Nostetaan seurakunnan lähetystyön tuki lähemmäs piispainkokouksen suositamaa 3 prosenttia seurakunnan verotuloista.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Lähetystilaisuus kunkin seurakunnan tukeman lähetysjärjestön kanssa.	Toteutuneet tilaisuudet ja niihin osallistuneiden määrä	
2. Seurakunnan lähetystyön tuen nostaminen lähemmäs 3 % verotuloista.	Toteutuminen nähtävissä budjetoinnissa.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Haasteena on, miten saada ennen muuta nuoremmat ihmiset kiinnostumaan lähetystyöstä. Edellytyksiä tähän tosin on ja niitä ovat työhön liittyvä vahva kristillinen sanoma ja sen merkitys, työn diakoninen ja kansainvälinen ulottuvuus.

Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta (270)

Kansainvälistä diakoniaa seurakunnassa toteutetaan kehitysyhteistyönä, katastrofi- ja pakolaisapuna sekä kirkkojen välisenä yhteistyönä. Kansainvälisen diakoniatyön avustukset katastrofityölle kanavoidaan Kirkon Ulkomaanavun kautta. Tehtäväalueeseen kuuluu myös ystävyysseurakuntasuhteet Viron Kaarlin seurakunnan kanssa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Pidetään yllä valmiutta antaa tukea erilaisten katastrofien jälkihoitoon Kirkon Ulkomaanavun kautta. Vahvistetaan yhteistyötä Virossa toimivan ystävyysseurakunta Kaarlin kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Valmius katastrofituen antamiseen KUA:n kautta.	Varaus määrärahoissa.	
2. Yhteistyön vahvistaminen Kaarlin kanssa.	Toteutunut yksittäinen yhteistyön muoto Kaarlin kanssa.	

2.2 Hautaustoimi (pl 4)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
4 - Hautaustoimi					
Toimintatuotot	24 230,37	27 600,00	29 000,00	30 000,00	30 000,00
Toimintakulut	-153 611,64	-165 200,00	-171 600,00	-146 100,00	-141 100,00
TOIMINTAKATE	-129 381,27	-137 600,00	-142 600,00	-116 100,00	-111 100,00

Hautaustoimi on seurakunnalle annettu yhteiskunnallinen tehtävä, jonka hoitamiseksi se saa valtionrahoitusta valtiolta. Hautaustoimen kulut katetaan valtionrahoituksella ja hautauksesta perittävillä maksuilla (50/50).

Hautausmaahallinto (401)

Hautausmaahallinto vastaa seurakunnan hautausmailla tapahtuvan toiminnan organisoinnista ja järjestämisestä. Lisäksi hautausmaahallinto hoitaa hautauksiin ja hautoihin liittyvän asiakaspalvelun.

Hautausmaiden ylläpito (403)

Hautausmaan kunnossapitoon ja yleisten alueiden hoitoon liittyvät tehtävät määritellään kirkkojärjestyksen 3 luvun 58 §:n mukaisessa hautausmaan hoitosuunnitelmassa. Niitä ovat mm. hautausmaan puhtaanapito, yleishoitoon kuuluva nurmikon leikkuu, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautausalueiden hoito, vaarallisten muistomerkkien valvonta ja ilmoitusprosessi, puuston ja pensasaitojen istutukset ja niiden hoito sekä käytävien hoito ja talvikunnossapito.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hautausmaiden jätteiden kierrättämisen tehostaminen tiedottamalla. Hautausmaiden turvallisuudesta huolehditaan mm. säännöllisesti tiedottamalla kaatumisvaarassa olevista hautakivistä. Seurakunnan ilmoitustaulun sijoittaminen hautausmaalle. Hautausmaan varastotilan riittävyyden varmistaminen. Ympäristödiplomin kriteereiden huomioimen hautausmailla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Suunnitelma muistolehdon muistomerkkialueesta	Suunnitelma valmis	

Perustelut:

Muistolehdon muistomerkkin alue vaatii kehittämistä. Tällä hetkellä kivessä olevia kaikki nimilaattoja ei pääse hyvin näkemään eikä alueella ole tilaa jättää esim. muistokynttilää.

Hautaaminen (404)

Hautaamiseen liittyviä tehtäviä ovat hautausjärjestelyistä sopiminen, hautauslupien valvonta, haudan luovuttamiseen ja oikeuteen tulla haudatuksi hautaan liittyvät hallintotehtävät, hautakirjanpito, kuolemansyyn selvittämisestä annetun asetuksen mukaiset ilmoitukset, haudan avaaminen, peittäminen ja peruskunnostus, vainajan siirtäminen seurakunnan tiloissa ja hautausmaalla sekä tuhkan maahan kätkeminen.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hautojen hallinta-aikojen säännöllinen seuranta. Hautausmaksujen tarkentaminen suosituk-
sen mukaiselle tasolle.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Hautojen hallinta-aikojen tarkastelu tehdään vuosittain.	Tarkastelu on tehty.	
2. Hautaustoimen omakustannushinnat on selvitetty. Hinnoittelua on tarkistettu laskelmien pohjalta.	Omakustannushintalaskelmat ja hautaustoimen hintojen tarkistus on tehty.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Hautaustoimen tehtävät eivät tulevaisuudessa vähene vaan lisääntyvät väestön ikääntyessä.

Vainajasäilytys (406)

Vainajasäilytys on välttämätön hautaamiseen liittyvä palvelu. Vainajasäilytystilana on kirkon ns. ruumiskellari. Tilan kapasiteetti on riittävä.

Vainajasäilytykseen liittyviä tehtäviä ovat tilojen ja laitteiden kunnossapito ja puhtaanapito.

2.3 Kiinteistötoimi (pl 5)

Kiinteistötoimi yhteensä:

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
5 - Kiinteistötoimi					
Toimintatuotot	21 734,75	12 500,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Toimintakulut	-393 572,73	-323 050,00	-278 500,00	-332 700,00	-275 800,00
TOIMINTAKATE	-371 837,98	-310 550,00	-268 500,00	-322 700,00	-265 800,00

Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman hyvin ja korjaustarpeisiin nopeasti reagoiden.

Kiinteistötoimen tehtävänä on tukea seurakunnallista toimintaa ylläpitämällä ja korjaamalla seurakunnan omistamia rakennuksia ja muuta kiinteää omaisuutta. Kiinteistötoimi toteuttaa kiinteistötoimen tehtäviä kirkkovaltuuston hyväksymän kiinteistöstrategian mukaisesti.

Keskeiset tavoitteet suunnittelukaudella:

Ympäristötavoitteiden mukaisesti kiinteistöjen käyttöasteita lisätään ja vähällä käytöllä olevista kiinteistöistä luovutaan.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kiinteistöjen selvitykset tehty	Päätökset tehty.	

Kiinteistöhallinto (501)

Tammelan seurakunnassa ei ole erillistä kiinteistöhallintoa, minkä vuoksi tähän kirjataan kiinteistötoimelle kuuluva osuus hallintokoluista.

Tammelan kirkko

Tammelan kirkon remontin valmistuttua kesäkuussa 2025 on kirkon käyttöaste lisääntynyt ennen remonttia olevasta. Urkujen peruskorjaukseen on varattu määräraha investointiosaan

Seurakuntakoti

Kirkkoneuvosto päätti syksyllä 2025 ettei Seurakuntakodin tiloja käytetä sisäilmaongelmien takia kunnes päätös kiinteistön jatkosta tehdään. Kiinteistöstrategian mukaan kiinteistöistä luovutaan strategiakaudella. Talousarviossa on varauduttu käyttökuluihin.

Pappila

Seurakuntakodin jäätyä pois käytöstä Pappilan sali jäi ainoaksi seurakunnan vuokrattavaksi juhlatilaksi. Pappilan kamari on pienten kokoontumisten tilana. Yläkertaan siirtyi 2025 syksyllä nuorisotoimi sekä bänditoiminta.

Kaitalammin leirikeskus

Kiinteistöstrategiassa Kaitalammin leirikeskus sijoitettiin selvittävät kiinteistöt -salkkuun. Keväällä 2024 tehdyssä tutkimuksessa todettiin sisäilmaongelmaa. Tilaan tehdään kuntoarvio talousarviovuonna ja mahdollinen korjaussuunnitelma suunnitelmakaudella.

Virasto

Virasto-rakennuksessa toimii seurakuntatoimisto sekä siinä on työhuoneet kirkkoherralle, seurakuntapastorille, talouspäällikölle, diakoniatyöntekijöille ja yhteiskäytössä oleva työhuone lähinnä kiinteistötyöntekijöille. Viraston käyttöaste kasvoi, kun diakoniatyöntekijöiden työhuoneet siirtyivät sinne vuoden 2025 alussa. Tilojen käyttöasteen lisääminen on kirkon ympäristöohjelman tavoitteita.

III Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa osoittaa seurakunnan tulorahoituksen riittävyyden toiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisten omaisuuserien hankintamenojen jaksoittamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin.

3.1 Perustelut

Tammelan seurakunnan tuloslaskelmaosan erien tulo-/menoarvioista sitovia ovat kirkollisverotuloarviot, rahastomaksut ja valtionrahoitus.

Talousarvion verotuloarvio on Kirkkohallituksen tilaamaan FCG:n verotuloennusteen (16.10.2025) mukainen. Rahastomaksut ja valtionrahoituksen määrä perustuvat Kirkkohallituksen arvioihin. Kirkolliskokous päättää maksut ja valtionrahoituksen jaettavan summan marraskuussa.

Talousarvio on suunniteltu -171 000 euroa alijäämäiseksi. 2025 valmistuneen kirkon peruskorjauksen käynnistyneet poistot sekä poistosuunnitelman päivittäminen lisäsivät poistoja. Kuluva 2025 vuoden alijäämäksi on budjetoitu talousarviossa -42 063 euroa. Talousarvion 2026 toimintatulojen ja -menojen erotuksena muodostuva toimintakate on -1 492 600 euroa. Vuoden 2024 tilinpäätökseen nähden toimintakate eli toiminnan nettomenot kasvavat 30 000 euroa.

3.2 Tuloslaskelmat

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	541 312,84	50 600,00	51 400,00	51 600,00	51 600,00
Korvaukset	5 403,52				
Myyntituotot	2 067,83	500,00	200,00	100,00	100,00
Maksutuotot	31 690,61	34 100,00	37 200,00	37 500,00	37 500,00
Vuokratuotot	13 573,27	12 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Metsätalouden tuotot	6 347,30				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	690,68				
Tuet ja avustukset	3 787,60	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
Muut toimintatuotot	313,23				
Sisäiset tuotot	477 438,80				
Toimintakulut	-2 004 007,20	-1 543 950,00	-1 544 000,00	-1 574 550,00	-1 523 550,00
Henkilöstökulut	-814 432,99	-868 500,00	-857 800,00	-859 400,00	-868 200,00
Palvelujen ostot	-449 917,50	-402 050,00	-416 300,00	-450 300,00	-387 400,00
Vuokrakulut	-15 753,73	-26 000,00	-17 500,00	-19 000,00	-20 000,00
Sisäiset vuokrakulut	-477 438,80				
Aineet ja tarvikkeet	-185 171,16	-183 300,00	-175 300,00	-167 700,00	-168 800,00
Annetut avustukset	-43 546,83	-46 150,00	-59 200,00	-60 000,00	-61 000,00
Muut toimintakulut	-17 746,19	-17 950,00	-17 900,00	-18 150,00	-18 150,00
TOIMINTAKATE	-1 462 694,36	-1 493 350,00	-1 492 600,00	-1 522 950,00	-1 471 950,00
Kirkollisverotulot	1 539 415,91	1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00	1 650 000,00
Valtionrahoitus	120 216,96	119 000,00	107 000,00	106 000,00	106 000,00
Verotuskulut	-18 924,52	-19 000,00	-19 000,00	-19 000,00	-19 000,00
Kirkon rahastomaksut	-120 060,00	-132 000,00	-135 800,00	-137 000,00	-137 000,00
Rahoitustuotot ja -kulut	59 597,82	-24 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Korkotuotot	11 532,16	4 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Muut rahoitustuotot	52 943,40				
Sisäiset korkotuotot	37 244,99				
Arvonalentumiset sijoituksista	-5 138,78				
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista	997,61				
Korkokulut	-125,05	-28 000,00			
Muut rahoituskulut	-611,52				
Sisäiset korkokulut	-37 244,99				
VUOSIKATE	117 551,81	50 650,00	64 600,00	32 050,00	133 050,00
Poistot ja arvonalentumiset	-73 217,61	-92 713,00	-235 600,00	-138 600,00	-138 600,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-73 217,61	-92 713,00	-235 600,00	-138 600,00	-138 600,00
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00				
Siirrot rahastosta/rahastoon	1 114,01				
TILIKAUDEN TULOS	44 334,20	-42 063,00	-171 000,00	-106 550,00	-5 550,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	44 334,20	-42 063,00	-171 000,00	-106 550,00	-5 550,00

IV Investointiosa

Investointiosa sisältää määrärahat ja tuloarviot taseen pysyviin vastaaviin aktivoitaville seurakuntatalouden investointihankkeille tai hankeryhmille. Investointiosa sisältää myös määrärahat pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoihin sekä seurakunnan toiminnan mahdollistamiseksi hankittavien sijoitusten hankintamenoihin.

4.1 Perustelut

Investointeihin on varattu 55 000 euron määräraha urkujen peruskorjaukseen vuodelle 2026. Korjaukseen haetaan avustusta Kirkkohallitukselta. Päätös saadaan huhtikuussa 2026. Mahdollista avustusta ei ole huomioitu talousarviossa.

4.2 Investointiosa hankkeittain

Investointiosa on kirkkovaltuustoon nähden sitova hankekohtaisesti, mikä tarkoittaa talousarvion vuotuisuusperiaatteen mukaisesti, että kuluvan vuoden talousarvioon merkitty summa on sitova.

Tilaus		Talousarvio 2026	TS2 2027	TS3 2028
2013304	Urut peruskorjaus	55 000,00		
Kokonaistulos		55 000,00		

V Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa osoittaa, miten suunniteltu toiminta vaikuttaa seurakuntatalouden rahavaroihin ja erityisesti maksuvalmiuteen. Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittää investointimenojen kattamiseen.

	Tilinpäätös 2024	Kuluva vuoden TA 2025	TA 2026	TS 2026	TS 2027
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulorahoitus	117 551	50 650			
Vuosikate	117 551		64 600		
Tulorahoituksen korjauserät		1 000 000			
Investoinnit	-1 134 112	-1 180 000	-55 000		
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-1 016 560	-129 350	9 600		
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-63 682				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-63 682				
Rahavarojen muutos	-952 877	-129 350	9 600		
Rahavarojen muutos (tase)	-952 877	-129 350	9 600		
Osakkeiden ja osuuksien muutos					
Muiden arvopaperien muutos					
Rahojen ja pankkisaamisten muutos					

VI Yhteenvetotaulukko

Yhteenvetotaulukko sitovista eristä

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA 2026	TA-muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poikkeama
Käyttötalousosa					
toimintakate yhteensä					
1. Hallinto	-341 000				
2. Srk-toiminta	-740 500				
3. Hautatoimi	-142 600				
4. Kiinteistötoimi	-268 500				
Tuloslaskelmaosa					
Kirkollisvero	1 600 000				
Valtionrahoitus	106 000				
Keskusrahastomaksu	-57 000				
Eläkerahastomaksu	-75 000				
Avustukset					
Investointiosa					
Urkujen peruskorjaus	-55 000				
Rahoitusosa					
Antolainauksen muutokset					
Ottolainauksen muutokset					

VII Hautainhoitorahasto

Rahaston tarkoituksena on turvata Tammelan seurakunnan hoitoon annettujen hautojen kunnossapito ja hoito hautainhoitorahaston sääntöjen ja sopimusehtojen mukaisesti.

Seurakunta hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla (Hautaustoimilaki 5:13,1). Hautaoikeuden haltija vastaa ensisijaisesti haudan hoidosta. Seurakuntataloudet saavat valtionrahoitusta hautaus-toimen hoitamista varten, mutta tätä rahoitusta ei saa käyttää yksittäisten hautojen hoitamiseen. Myös kirkollisverovaraja ei saa käyttää yksittäisten hautojen hoitoon (KL 3:33, 1.)

Seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta hoitaa hautaa määrääjän maksua vastaan. Hautainhoitomaksujen kirjanpito pidetään joko sijoittamalla hoitomaksut erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan (KL 3:33,2) tai pitämällä haudanhoitosopimusten kirjanpito osana seurakuntatalouden kirjanpitoa. Hautainhoitorahastojen kirjanpito hoidetaan samojen ohjeiden mukaan kuin mitä seurakuntien kirjanpidosta on annettu.

Hautainhoitovastuiden ja hautojenhoitoon saatujen varojen suhdetta tulee tarkastella tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain. Mikäli varat ja vastuut eivät ole tasapainossa, seurakuntataloudessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

Keskeiset toiminnalliset tavoitteet suunnittelukaudella:

Hautojen hoidossa huomioidaan ympäristöasiat mm. perennahoitojen mukaan ottaminen hoitoihin. Nuorten kesätyöntekijöiden rekrytoinnin ja perehdyttämisen kehittäminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Perennahoitojen saaminen suositukseksi vaihtoehtoksi	20 % uusista hoidoista on perennahoitoja	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:
Haasteena on saada rekrytoitua sitoutuneita nuoria kesätyöntekijöitä.

HAUTAINHOITORAHASTO	Edellinen TP 2024	Kuluva vuoden TA 2025	TA 2026	TS1 2027	TS2 2028
Toimintatuotot	-46 591,35	-45 000,00	-48 500,00	-49 500,00	-50 500,00
Maksutuotot	-46 321,35	-45 000,00	-48 000,00	-49 000,00	-50 000,00
Muut toimintatuotot	-270,00		-500,00	-500,00	-500,00
Toimintakulut	55 585,55	65 800,00	59 100,00	58 300,00	59 100,00
Henkilöstökulut	44 482,64	42 800,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00
Palkat ja palkkiot	36 142,60	35 000,00	37 000,00	37 000,00	37 000,00
Henkilösivukulut	8 340,04	7 800,00	8 000,00	8 000,00	8 000,00
Palvelujen ostot	1 157,98	1 700,00	1 400,00	1 400,00	1 400,00
Aineet ja tarvikkeet	9 944,93	21 300,00	12 700,00	11 900,00	12 700,00
TOIMINTAKATE	8 994,20	20 800,00	10 600,00	8 800,00	8 600,00